

KVINDEN OG SAMFUNDET

Udgivet af

Dansk Kvindesamfund

Nr. 23.

17. November 1904.

20. Aarg.

Borgerlig vielse.

Spørgsmaalet om formen for ægteskabs indgåelse er i den sidste tid kommet i højeste grad på dagsordenen. Kirkeudvalgets forhandlinger herom følges af alle med den største interesse. Vi kvinder så med glæde, at en kvinde — Fru Thyra Jensen fra Vignæs — blev medlem af kirkeudvalget; og vel var hun bleven valgt for at repræsentere sin valgkreds's kirkelige interesser, men det var første gang, at en kvinde blev valgt ind i en — om ikke lovgivende, så dog rådgivende — forsamling, så det var ikke at undres over, at vi betragtede hende lidt som alle kvinders repræsentant og med spændt opmærksomhed fulgte hendes ord og hendes stemmegivning. Da det derfor af avisernes gengivelser fremgik, at fru Thyra Jensen havde sagt, at hun ikke kunde anbefale det tvungne borgerlige ægteskab, *da det store flertal af kvinderne var imod det*, var der uden tvivl mange kvinder, særlig i hovedstaden, som i sit stille sind gjorde indsigelse mod denne udtalelse. Ti der er sikkert store skarer af kvinder, som af hjertet ønsker indførelsen af tvungen borgerlig vielse. Derfor har det ogsaa glædet os, at fru Th. J. og dr. Nørregård i deres compromisforslag foreslog en ordning, som, samtidig med, at den tager tilbørligt hensyn til overleverede synspunkter og ikke ønsker at støde disse, dog styrer henimod det mål, som ene kan bringe nogen orden i den forvirring, som i dette øjeblik omgiver ægteskabet, nemlig tvungen borgerlig vielse.

Megen modstand mod den tvungne borgerlige vielse bunder i den fejlagtige antagelse, at ægteskabets indgåelse altid har været en kirkelig handling. Men således er det ikke.

Læser man f. Eks. dr. Nørregårds „Brændende kirkelige spørgsmål“, får man i afsnittet om „ægteskabs indgåelse“ klar besked. Efter en indledning, hvor der gøres rede for,

at ægteskabs indgåelse i dette øjeblik her i Danmark „som regel er en kirkelig handling, der kun foretages af præster“, og at der som undtagelse

„siden 13. April 1851 er indrømmet borgerligt ægteskabs indgåelse hos den borgerlige øvrighed (overpræsidenten i København eller borgmestrene og herredsfogderne ude i landet) for dem, der er udtrådt af folkekirken, eller for sådanne, hvis ene part tilhører et andet kirkesamfund eller er udtrådt af den danske folkekirke.“

fortsættes der, side 25, således:

„Ægteskabs indgåelse har oprindelig blandt alle folk været en borgerlig sag, særlig en *slægtssag*, hos os en „håndfæstning fra brudens fader til brudgommen under hele slægtens anerkendelse og medvirkning. Det er rimeligt, at man forskellige steder, f. e. i Rom og i det gamle Nord, har efter denne overdragelse af bruden til brudgommen havt den skik at drage til templet og ofre til guderne for lykke og velsignelse; og dette maa da opfattes som et vidnesbyrd om, at man har anerkendt ægteskabets guddommelige oprindelse. Men *retspunktet* ved dets indgåelse blev ikke derfor forrykket, ligesålidt som de første kristne forandrede noget derved, fordi de i menigheden søgte Herrens velsignelse over det indgaaede ægteskab og menighedens forbøn derfor. En sådan forrykkelse af retspunktet foregik heller ikke gennem hele middelalderen, uagtet præsteskabet på mange måder søgte at inddrage det under sin myndighed og egentlig kun anerkendte ægteskabet for rigtigt, når vielsen i kirken var fuldbyrdet, og uagtet den kirkelige lære nu hævdede den kirkelige velsignelse som et sakramente. Først på kirkeforsamlingen i Trient 1563 sloges det fast i den romersk katolske kirke, at der til et gyldigt ægteskab krævedes en præsts nærværelse ved bortfæstningen i vidners overværelse — den kirkelige vielse kunde da komme bagefter; men retsgyldigt var ægteskabet indgået ved bortfæstningen. I Danmark spaltedes imidlertid den retsgyldige handling i to: trolovelsen og brylluppet i kirken. Dette skete ved ordinantsen 1582 og fremkaldte hos menigmand stor forvirring: de adelige slægter fastholdt med stor styrke, at det tilkom dem at fastslå ægteskabets gyldighed; men paa den anden side søgte præsteskabet, støttet af lovgivningen, at slå fast, at først med den kirkelige vielse var ægteskabet rigtig indgået. Man turde ikke fra øvrighedens side nægte, at det forholdt sig, som de store slægter hævdede det; men man søgte dog at få menigmand, borger og bonde til at samle hele opmærksomheden om den kirkelige vielse og kun betragte ægteskabet som rigtigt i